

OBSAH

1. Geografia a didaktika geografie.....	2
2. Obhajoba závěrečné práce.....	8

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach	
Fakulta: Prírodovedecká fakulta	
Kód predmetu: ÚGE/RGDG/04	Názov predmetu: Geografia a didaktika geografie
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: Za obdobie štúdia: Metóda štúdia: prezenčná	
Počet ECTS kreditov: 0	
Odporúčaný semester/trimester štúdia:	
Stupeň štúdia: N	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu:	
Výsledky vzdelávania:	
Stručná osnova predmetu: Obsahom skúšky budú teoretické poznatky z problematiky jednotlivých typov krajiny vo vzťahu k litogeografickým, klimatogenetickým a paleohydrografickým zákonitostiam. Na primeranej úrovni ovládanie problematiky meteorológie, hydrológie, pedogeografie a biogeografie teda komplexnej fyzickej geografie. Z humánnej geografie by mal študent poznať zákonitosti statiky a dynamiky obyvateľstva ako i otázky sídelnej problematiky, problematiky poľnohospodárstva a priemyslu a cestovného ruchu. Študent by mal zároveň vedieť aplikovať teoretické poznatky z fyzickej a humánnej geografie v regionálnej geografii Slovenska, Európy a sveta. Moderné chápanie procesu výchovy a vzdelávania, didaktické prostriedky vyučovania geografie, organizačné formy geografie, tvorivá činnosť učiteľa. Tematické okruhy: A. Všeobecná fyzická geografia 1.Nerasty a horniny, základné rozdelenie hornín (vyvrelé, sedimentárne, metamorfované), významní geológovia vo svete a na Slovensku. 2.Geologické štruktúry (zlom , flexúra, ohyb, žily) nerastné suroviny. 3.Mierky mapy, základné delenie mapových zobrazení. 4.Mapové diela na území Slovenska, Medzinárodné mapové dielo. 5.Geomorfológia, predmet, rozdelenie, postavenie v systéme vied, významní predstavitelia. Geomorfologické procesy (endogénne, exogénne). 6.Klimatomorfologické zóny (glaciálna, periglaciálna, aridná a humídna morfoklimatická oblasť). Zvetrávanie a jeho druhy. 7.Globálne geotektonické hypotézy a teórie (geosynklinálna, litosférických dosiek). 8.Štruktúrne typy reliéfu: horizontálnych štruktúr, naklonených štruktúr vrásovo – zlomových štruktúr 9.Štruktúrne typy reliéfu: vulkanické morfoštruktúry (sopky, lávové pokrovy a prúdy) a ich formy a uplatňujúce sa procesy. 10.Morfogenéza svahov a procesy svahovej modelácie.	

11. Fluvialná morfogénéza a jej formy. Voda ako geomorfologický činiteľ, riečna sieť, erózia a akumulácia, doliny a ich typy, asymetria, zmeny riečnej siete - erózna báza, pozdĺžny profil rieky a jeho zmeny, činnosť tečúcej vody - koryto, meander, riečne terasy, náplavové kužele.
 12. Reliéfotvorná činnosť ľadovcov, vývoj a typy glaciálnych foriem, formy periglaciálne a kryogénne.
 13. Krasová morfogénéza (podmienky tvorby krasu), krasové geomorfologické formy (povrchové, podzemné).
 14. Eolická morfogénéza. Podmienky eolickej modelácie. Formy eolickej modelácie všeobecne.
 15. Fyzická geografia: predmet a objekt štúdia, postavenie v systéme vied, rozdelenie, významní predstavitelia.
 16. Vlastnosti ovzdušia, štruktúra atmosféry. Slnéčné žiarenie (krátkovlnné, dlhovlnné), solárna konštanta, pohlcovanie žiarenia atmosférou, radiačná bilancia.
 17. Počasie, podnebie, základné meteorologické prvky a ich meranie.
 18. Prúdenie vzduchu, typy vetrov, planetárna cirkulácia, atmosferické fronty, cyklonálna činnosť.
 19. Voda v atmosfére, vlhkosť vzduchu, výpar, oblačnosť, zrážky.
 20. Klimatická pásmovitosť Zeme a klimatické klasifikácie sveta.
 21. Klimatické oblasti Slovenska, charakteristika, vymedzenie, podoblasti.
 22. Vody povrchové, vodné toky, povodia, rozvodia.
 23. Vodný režim riek, vodné stavy a prietoky, ich meranie a štatistické vyhodnotenie.
 24. Podpovrchová voda, jej zdroje, dopĺňovanie, vodný režim. Typy podpovrchovej vody, pramene. Minerálne vody, ich vznik a klasifikácia.
 25. Základy oceánografie, fyzikálne a chemické vlastnosti morskej vody. Pohyby morskej vody - prúdy, vlnenie, slapové javy, reliéf morského dna.
 26. Základné zložky pôdy (minerálne a organické, chemické), zrnitostné frakcie, pôdne druhy. Štruktúra pôdy, vznik a formy humusu. Vodný režim pôd.
 27. Ílové minerály a ich podiel na tvorbe pôd. Humusovo - ílový sorpčný komplex pôdy, pôdotvorné činitele.
 28. Špeciálne pôdotvorné procesy a ich charakteristika. Pôdne typy, klasifikačné systémy (FAO - Unesco, morfogenetický klasifikačný systém).
 29. Rozšírenie organizmov na Zemi, geobiosféra, areály, endemity a relikty.
 30. Floristické oblasti Zeme - oblasť holoarktická, podoblasti.
 31. Floristické oblasti Zeme - paleotropická, podoblasti.
 32. Floristické oblasti Zeme - oblasť neotropická.
 33. Floristické oblasti Zeme - kapská, austrálska a antarktická.
 34. Zoogeografické oblasti Zeme, vymedzenie a základná charakteristika.
- B. Všeobecná humánna geografia**
1. Geografia obyvateľstva - predmet a metódy výskumu, postavenie v systéme geografických vied a vzťah k ostatným disciplinám, základné zdroje informácií.
 2. Vývoj rozmiestnenia obyvateľstva, hodnotenie prírodných a socioekonomických faktorov rozmiestnenia obyvateľstva, koncentrácia a rozptyl obyvateľstva, hustota obyvateľstva.
 3. Prirodzený pohyb obyvateľstva, jeho, zložky, zákonitosti zmien.
 4. Mechanický pohyb, celkový pohyb obyvateľstva, jeho, zložky, zákonitosti zmien.
 5. Štruktúra obyvateľstva podľa biologických znakov (rasová, veková, podľa pohlavia).
 6. Štruktúra obyvateľstva podľa kultúrnych znakov (jazyková, národnostná a religiózna štruktúra).
 7. Geografia sídiel – vývoj, hlavné školy (predstavitelia), hlavné smery, predmet, príbuzné disciplíny.
 8. Geografická poloha miest, kritériá a vymedzovanie miest. Mestá predindustriálnej epochy, mestá industriálnej epochy, mestá postindustriálnej epochy.

9. Funkcionálna typológia a funkčné typy miest (mestá s obrannou funkciou, mestá s obchodnou funkciou, priemyselné funkcie miest, mestá s dopravnou funkciou, mestá s kultúrnou funkciou, religiózne centrá, univerzitné a vedecké mestá, mestá - uviesť príklady).
 10. Priestorová štruktúra miest, plán-pôdorys, funkčné členenie mesta a plošný rast miest.
 11. Systém centrálnych miest, sieť miest z hľadiska pravidla „poradia-veľkosť“, teória prahov.
 12. Poloha a celkové charakteristiky vidieckych sídel: obydlie (dom) alebo sídelná jednotka, kritériá disperzity a kompaktnosti osídlenia, disperzné osídlenie Slovenska. Typy vidieckych sídel.
 13. Postavenie SEG v systéme geografických vied, vývoj, mená predstaviteľov jednotlivých smerov, vybrané štatistické a matematické metódy.
 14. Geografia priemyslu, jeho charakteristické črty a geografické metódy hodnotenia priemyslu.
 15. Základné druhy klasifikácie priemyslu a jeho štruktúra. Globálne tendencie vývoja a problémy svetového hospodárstva.
 16. Lokalizačné faktory a lokalizačné teórie priemyslu. Teritoriálne priemyselné útvary.
 17. Geografia dopravy, jej predmet a úlohy. Základné črty a vznik a vývoj dopravy.
 18. Základné druhy dopravy a vybrané pojmy geografie dopravy, dopravné cesty a zariadenia. Vývoj a typológia dopravných sietí.
 19. Metódy hodnotenie umiestnenia dopravných ciest. Tendencie vývoja dopravy. Doprava a životné prostredie.
 20. Geografia poľnohospodárstva. Vznik a šírenie poľnohospodárstva, vývoj poľnohospodárstva v spoločenských formáciách.
 21. Lokalizačné faktory poľnohospodárstva. Vidiecka krajina a pôdohospodárstvo.
 22. Zákonitosti priestorového usporiadania poľnohospodárstva v závislosti od trhov a mapa využívania zeme.
 23. Typológia poľnohospodárstva, poľnohospodárstvo sveta.
 24. Geografia lesného hospodárstva a lesohospodárska charakteristika. Geoekologická charakteristika lesov na Zemi.
 25. Geografia cestovného ruchu: význam, predmet a úlohy. Druhy a formy cestovného ruchu.
 26. Lokalizačné, realizačné a selektívne predpoklady cestovného ruchu.
 27. Zahraničný obchod: základná terminológia, význam a problémy medzinárodného obchodu, zóny voľného obchodu.
- C. Regionálna geografia SR (FG)**
1. Rozloha, rozmery, poloha Slovenska v rámci kontinentu, v rámci veľkých prírodných celkov, základné hypsografické údaje. 2. Geologický vývoj Karpát: Palealpínske jednotky, vývoj územia od triasu po strednú kriedu.
 3. Geologický vývoj Karpát od strednej kriedy, v paleogéne a neogéne, v kvartéri, kvartérne sedimenty, zarovnané povrchy.
 4. Základné štruktúrne jednotky Karpát: čelná karpatská predhlbeň, flyšové pásmo, bradlové pásmo, vnútrokarpatský paleogén.
 5. Základné štruktúrne jednotky: Jadrové pohoria, veporské pásmo.
 6. Základné štruktúrne jednotky: neovulkanity, neogénne kotliny.
 7. Glaciálny a periglaciálny a eolický reliéf na Slovensku.
 8. Fluviálny a krasový reliéf na Slovensku.
 9. Štruktúrne typy reliéfu – reliéf na flyši, na kryštallických horninách, na mezozoických sedimentárnych horninách a neovulkanických horninách.
 10. Základné klimageografické činitele a ich vplyv na podnebie a počasie. Typické vzduchové hmoty, ktoré sa dostávajú na Slovensko a typické meteorologické situácie.
 11. Chod a rozloženie teploty vzduchu, chod a rozloženie zrážok na Slovensku.
 12. Klimatické oblasti a klimageografické typy na Slovensku.

- 13.Úmoria a povodia, definovanie hlavného európskeho rozvodia, základné črty riečnej siete Slovenska.
- 14.Riečna sieť s prítokmi Morava, Dunaj, Váh Nitra, Žitava, Hron Ipel', Rimava, Slaná Dunajec, Poprad Hornád, Hnilec, Torysa Topľa, Ondava, Laborec, Latorica.
- 15.Typy vodného režimu tokov na Slovensku.
- 16.Jazerá a umelé vodné nádrže na Slovensku.
- 17.Podzemné vody, krasové vody a pramene, minerálne vody, termálne vody na Slovensku.
- 18.Pôdy Slovenska – zonálne typy, azonálne typy.
- 19.Vývoj rastlínstva v treťohorách a štvrťohorách, prirodzená potenciálna vegetácia, vplyv človeka.
- 20.Fytogeografické členenie Slovenska, oblasti, vegetačné stupne, azonálne rastlinné spoločenstvá.
- 21.Vývoj fauny v treťohorách a štvrťohorách. Zoogeografické oblasti, zoogeografické členenie, živočíšne spoločenstvá.

D. Regionálna geografia SR (HG)

- 1.Vývoj osídlenia Slovenskej republiky, vývoj hraníc a územno-správneho členenia Slovenska.
- 2.Vývin počtu obyvateľstva; rozmiestnenie obyvateľstva na Slovensku, pohyb obyvateľstva Slovenska - prirodzený pohyb, mechanický pohyb.
- 3.Štruktúra obyvateľstva Slovenska – podľa pohlavia, veku, rodinného stavu, ekonomická štruktúra, vzdelanostná štruktúra, národnostná štruktúra, religiózna štruktúra.
- 4.Sídlna štruktúra Slovenskej republiky – rozmiestnenie a hustota sídiel na Slovensku, ich veľkostná štruktúra.
- 5.Vidiecke sídla SR – morfologicko-genetické typy vidieckych sídiel.
- 6.Mestá SR – poloha miest, ich veľkosť, funkčné typy a hierarchia miest, priestorová štruktúra miest (morfologická štruktúra, funkčno-priestorová štruktúra, demografická a sociálno-priestorová štruktúra), urbanizácia na Slovensku.
- 7.Vývoj priemyslu na Slovensku, charakteristika transformačných procesov v priemysle po roku 1989 – privatizácia, zmeny odvetvovej a priestorovej štruktúry priemyslu, vplyv zahraničného kapitálu.
- 8.Priemysel SR – jeho vývoj, priemysel palív a výroba energie, hutníctvo železa, hutníctvo neželezných kovov, chemický, gumársky a farmaceutický priemysel, strojársky, kovospracujúci a elektrotechnický priemysel.
- 9.Priemysel SR – priemysel stavebných látok, drevospracujúci a celulózovo-papierenský priemysel, priemysel skla, keramiky a porcelánu, textilný a konfekčný priemysel, kožiarsky a obuvnícky priemysel, polygrafický priemysel, priemysel potravín a pochutín, územná regionalizácia priemyslu SR.
- 10.Poľnohospodárstvo SR – prírodné výrobné podmienky, poľnohospodárske výrobné typy, rastlinná a živočíšna výroba, regionalizácia poľnohospodárstva.
- 11.Doprava SR – podmienky rozvoja, typy dopravy, vplyv dopravy na životné prostredie.
- 12.Cestovný ruch SR – vývin, perspektívy rozvoja, náčrt predpokladov pre rozvoj CR, vplyv CR na životné prostredie.
- 13.Kritériá kategorizácie oblastí CR v SR. Charakteristika oblastí cestovného ruchu I. kategórie.
- 14.Kúpeľníctvo na Slovensku a kategorizácia kúpeľov Slovenska.
- 15.Zahraničný obchod Slovenska, teritoriálna a komoditná štruktúra zahraničného obchodu SR.

E. Regionálna geografia Európy

1. Poloha, rozloha, vymedzenie, horizontálna a vertikálna členitosť Európy.
2. Všeobecná fyzickogeografická charakteristika Európy – geologický vývoj, povrch, podnebie a zaťaženie.
3. Rastlinstvo, živočíšstvo a ochrana prírody Európy.
4. Historicko-politický vývoj Európy (Vývoj politickej mapy Európy).
5. Národnostná, jazyková a religiózna štruktúra obyvateľov Európy.

6. Demografický vývoj Európy - vývoj počtu obyvateľov Európy, prirodzený a mechanický pohyb obyvateľov, hlavné migračné smery.
 7. Súčasná politická mapa Európy. Politicky stabilné a nestabilné oblasti Európy, príčiny nestability.
 8. Európska únia – vývoj európskej integrácie, základné zoskupenia, súčasné orgány.
 9. Regionálna politika Európskej únie.
 10. Charakteristika priemyslu Európy a hlavných priemyselných oblastí.
 11. Charakteristika poľnohospodárstva Európy.
 12. Komplexná geografická charakteristika regiónu severná Európa.
 13. Komplexná geografická charakteristika regiónu Britské ostrovy.
 14. Komplexná geografická charakteristika Francúzska.
 15. Komplexná geografická charakteristika regiónu krajín Beneluxu.
 16. Komplexná geografická charakteristika Nemecka.
 17. Komplexná geografická charakteristika regiónu alpská oblasť – Švajčiarsko, Rakúsko a Lichtenštajnsko.
 18. Komplexná geografická charakteristika regiónu V4 s dôrazom na Poľsko a Maďarsko.
 19. Komplexná geografická charakteristika Českej republiky.
 20. Komplexná geografická charakteristika Pyrenejského polostrova.
 21. Komplexná geografická charakteristika Talianska.
 22. Komplexná geografická charakteristika Grécka a Cypru.
 23. Komplexná geografická charakteristika Ruska.
 24. Komplexná geografická charakteristika Ukrajiny a Bieloruska.
 25. Komplexná geografická charakteristika Pobaltia.
 26. Komplexná geografická charakteristika Rumunska, Moldavska a Bulharska.
 27. Komplexná geografická charakteristika štátov bývalej Juhoslávie.
 28. Miništáty Európy – ich geografická charakteristika so zreteľom na hospodárstvo.
 29. Sídelné systémy Európy – najväčšie mestá, aglomerácie a konurbácie, charakteristická urbánneho a rurálneho priestoru.
 30. Doprava a cestovný ruch Európy.
- F. Regionálna geografia sveta**
1. Rusko - Ázijská časť, Sibír, Ďaleký východ: prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 2. Japonsko, Kórea, Čína, Mongolsko: prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 3. JV Ázia (Indonézia, Malajzia, Thajsko, Filipíny, Brunej, Laos, Myanmar, Vietnam, Kambodža): prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 4. India a Pakistan: prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 5. Blízky a stredný východ (Izrael, Turecko, Saudská Arábia, Kuvajt, SAE, Irak, Irán, Afganistan): prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 6. Stredná Ázia (Kazachstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Tadžikistan, Kirgizsko): prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 7. Severná Afrika (Egypt, Líbia, Tunisko, Alžírsko, Maroko, Mauretánia): prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 8. Východná Afrika: prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 9. Rovníková Afrika: prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 10. Južná Afrika: prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 11. Kanada: prírodné pomery, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 12. USA – Východné pobrežie. prírodné pomery, štáty, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.
 13. USA – Stredozápad: prírodné pomery, štáty, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.

14.USA - Západné pobrežie: prírodné pomery, štáty, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.					
15.Južná Amerika, Stredná Amerika: prírodné pomery, štáty, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.					
16.Južná Amerika - Andské štáty: Prírodné pomery, štáty, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.					
17.Austrália a Oceánia: prírodné pomery, štáty, centrá, charakteristika obyvateľstva a hospodárstva.					
G. Didaktika geografie					
1.Didaktika geografie: pojem, úlohy a ciele.					
2.Vývoj geografie ako vyučovacieho predmetu na Slovensku.					
3.Výchovno-vzdelávacie ciele v geografii: pojem, medzinárodná charta, súčasné chápanie cieľa.					
4.Obsah geografického vzdelania.					
5.Prehľad súčasných koncepcií vyučovania geografie.					
6.Didaktické princípy a zásady vyučovania geografie.					
7.Didaktické metódy vo vyučovaní geografie.					
8.Charakteristika niektorých didaktických metód.					
9.Kognitívne mapovanie vo vyučovaní geografie.					
10.Vyučovací proces geografie: podstata a funkcia, koncepcie.					
11.Organizačné formy vyučovania.					
12.Didaktické diagnostikovanie v geografii.					
13.Didaktické hry.					
14.Materiálne vyučovanie prostriedky (pomôcky) geografie.					
15.Práca s geografickou mapou.					
16.Príprava na vyučovanie.					
17.Práca s učebnicou.					
18.Práca s prac. zošitom, zem. čítankou, doplnkovou literatúrou, časopismi.					
19.Humanizácia vzťahu učiteľa a žiaka vo vyučovaní geografie.					
20.Vyučovacie štandardy.					
21.Európska dimenzia v geografickom vzdelávaní.					
a) Didaktické stvárnenie príslušnej (podľa zadanej otázky) témy z všeobecnej fyzickej alebo humánnej geografie.					
b) Didaktické stvárnenie príslušnej (podľa zadanej otázky) témy z regionálnej geografie SR alebo sveta.					
Odporúčaná literatúra:					
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:					
Poznámky:					
Hodnotenie predmetov					
Celkový počet hodnotených študentov: 45					
A	B	C	D	E	FX
33.33	15.56	28.89	11.11	11.11	0.0
Vyučujúci:					
Dátum poslednej zmeny: 03.05.2015					
Schválil:					

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach					
Fakulta: Prírodovedecká fakulta					
Kód predmetu: ÚGE/ROZP/12		Názov predmetu: Obhajoba záverečnej práce			
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: Za obdobie štúdia: Metóda štúdia: prezenčná					
Počet ECTS kreditov: 0					
Odporúčaný semester/trimester štúdia:					
Stupeň štúdia: N					
Podmieňujúce predmety:					
Podmienky na absolvovanie predmetu:					
Výsledky vzdelávania:					
Stručná osnova predmetu:					
Odporúčaná literatúra:					
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:					
Poznámky:					
Hodnotenie predmetov Celkový počet hodnotených študentov: 12					
A	B	C	D	E	FX
41.67	33.33	16.67	8.33	0.0	0.0
Vyučujúci:					
Dátum poslednej zmeny: 29.02.2024					
Schválil:					